

Handläggare
Daniel Edenborgh
08-508 270 91
daniel.edenborgh@stockholm.se**Till**
Fastighetsnämnden
2014-04-08

Stockholms stads kemikalieplan 2014 – 2019. Remissvar.

Förslag till beslut

Fastighetsnämnden beslutar att överlämna kontorets svar på remissen till stadsmiljöroteln.

Juan Copoví-Mena
Förvaltningschef

Pontus Werlinder
Avdelningschef

Sammanfattning

Till fastighetskontoret har inkommit en skrivelse från stadsmiljöroteln på kommunstyrelsen angående remissen om Stockholms stads kemikalieplan 2014 - 2019, dnr 1952/2013. Remisstiden sträcker sig till den 25 april 2014.

Miljö- och hälsoskyddsämnden har tagit fram en kemikalieplan vilken utgår från stadens vision2030 och det nationella miljö-kvalitetsmålet Giftfri miljö. Planen för fram totalt 43 åtgärder för en giftfri stad. Fastighetskontoret delar planens ståndpunkt om att kemikaliefrågan är komplex och att mycket tyder på att det är en fråga som växer och blir alltmer aktuell då användandet av kemikalier i samhället ständigt ökar.

Att kemikalieplanen har ett utpekat fokusområde på barns vardag anser kontoret också vara positivt då barn är mer känsliga för exponering av kemikalier och kemiska produkter.

Bilaga: Remissen

Fastighetskontoret
UtvecklingsavdelningenHantverkargatan 2
Box 8312
104 20 Stockholm
Växel 08-508 270 00
fastighetskontoret@stockholm.se
stockholm.se/fastighetskontoret

Kontoret anser vidare att delar av kemikalieplanen är otydlig och behöver förtydligas.

Utlåtande Remissen

Miljö- och hälsoskyddsämnden har tagit fram en kemikalieplan vilken utgår från stadens vision 2030 och det nationella miljö-kvalitetsmålet Giftfri miljö. Planen formulerar en vision för stadens kemikaliearbete: *Giftfritt Stockholm 2030 – kemikaliearbete i världsklass*. För att visionen om ett giftfritt Stockholm ska kunna uppnås behöver alla stadens verksamheter arbeta för att få bort kemikalier med farliga egenskaper och se till att ha säker hantering av de produkter och varor med farligt kemiskt innehåll som av olika anledningar ändå används.

Kemikalieplanen för fram totalt 43 åtgärder för en giftfri stad inom följande områden:

1. Stöd till implementeringen av kemikalieplanen.
2. Information och dialog.
3. Upphandling.
4. Byggmaterial.
5. Tillsyn och kontroll.
6. Stadens kemikaliehantering.
7. Miljögiftövervakning.

Planen utpekar barn och ungdomar som särskilt viktiga grupper att skydda från farliga kemiska ämnen då deras fysiologi och beteende gör att deras exponering blir större än vuxnas och då barn är mer känsliga för exponering av farliga kemikalier än vad vuxna är.

Vidare föreslås att ett kemikaliecentrum instiftas då kemikaliefrågan är så komplex och föränderlig och ett kompetensstöd behövs för att stödja och följa upp kemikaliearbetet i förvaltningar och bolag.

Bakgrund

Fastighetskontoret har under en lång tid bedrivit ett aktivt och ambitiöst arbete inom miljöområdet och inte minst inom kemikalieområdet, ofta i samarbete med andra delar av staden såsom exempelvis miljöförvaltningen.

I samband med uppbyggnaden av miljö- och kvalitetslednings-system har kontoret identifierat kemikaliefrågan som ett av de

fyra områden som miljöarbetet främst ska fokuseras på. Aktiviteter som genomförts är bland annat att kontorets byggprocess har uppdaterats ur ett miljö- och kemikalieperspektiv. Kemikalier och kemiska produkter som används i kontorets förvaltning och drift har inventerats och listats. Under våren kommer kontoret fasa ut de kemikalier som används i förvaltning och drift och som inte uppfyller nivån godkänd eller accepterad enligt Byggvarubedömningens kriterier.

Byggvarubedömningen är en standard för miljöbedömning av kemikalier och kemiska produkter. Byggvarubedömningen tillhandahåller ett webbaserat verktyg med miljöbedömningar av de mest använda produkterna och varorna som används inom fastighetsbranschen. Vid årsskiftet 2013-14 tecknade fastighetskontoret tillsammans med exploateringskontoret ett gemensamt medlemskap i Byggvarubedömningen för staden.

Kontorets synpunkter

Kontoret delar planens ståndpunkt om att kemikaliefrågan är komplex och att mycket tyder på att det är en fråga som växer och blir alltmer aktuell då användandet av kemikalier i samhället ständigt ökar. Kontoret anser även att det finns ett behov av en för staden central funktion och att Kemikaliecentrum skulle underlätta och hjälpa kontoret i sitt arbete med kemikaliefrågan. Inte minst då kemikaliefrågan är så komplex och då kunskapsläget är lågt kring kemikaliers påverkan var för sig och i kombination, både nationellt och även internationellt.

Kontoret ställer sig positiv till Kemikalieplanen i stort och anser att staden nu tar ett stort steg framåt i sitt arbete med frågan.

Att kemikalieplanen har ett utpekat fokusområde på *barns vardag* anser kontoret vara positivt då barn är mer känsliga för exponering av kemikalier och kemiska produkter.

Riktlinjer och utbildning om hur kemikaliekrav kan och bör ställas vid upphandling välkomnas av kontoret.

Försiktighetsprincipen i Miljöbalken innebär i tekniska sammanhang att när osäkerhet föreligger om ett ämnes farlighet ska det betraktas som farligt och att verksamhetsutövare ska välja det säkra alternativet före det osäkra vid en åtgärd. Ett verktyg för att bedöma ett ämnes farlighet är följaktligen en förutsättning för att kunna tillämpa försiktighetsprincipen. Då är listor över

utfasningsämnen exempelvis SIN list (Substitute It Now) som föreskrivs i kemikalieplanen ett bra verktyg. Fastighetskontoret använder Byggvarubedömningen för att bedöma kemikalier och kemiska produkters farlighet, inte SIN list. Kontoret ser en risk om krav ställs på att kemikalier och kemiska produkter både ska uppfylla nivå godkänd eller accepteras i Byggvarubedömningen och att de inte får finnas upptagna på SIN list eftersom dessa system inte är synkroniserade. En kemikalie eller kemisk produkt kan alltså vara godkänd i ett system men inte godkänd i ett annat.

Byggvarubedömningen ser just nu över möjligheten med företagsspecifika krav vilket innebär att staden skulle kunna lägga till ytterligare krav utöver de som är standard i systemet. Staden skulle då kunna lägga till SIN list som krav i stadens medlemskap i Byggvarubedömningen vilket skulle lösa detta ovan beskrivna problem. Denna möjlighet är under utveckling, om planerna förverkligas och i så fall när är inte fastställt.

I kapitel 4 om byggmaterial definieras ett antal kemikaliekrav vid byggande i Stockholms stad. Kontoret anser att det bör finnas differentierade nivåer för kravens omfattning i förhållande till storleken på det aktuella projektet. För exempelvis mindre projekt anses vissa krav inte vara praktiskt genomförbara eller orimligt kostnadsdrivande. Exempel på sådana krav är krav 4 om kompetens och krav 7 om dokumentation.

Kontoret anser även att kraven i kapitel 4 ses över då det förekommer otydligheter. Exempelvis framgår det inte vilken kompetens som är relevant i krav 4 om kompetens. Krav 7 om dokumentation föreskriver bland annat att dokumentation ska tillhandahållas men inte till vem.

I kemikalieplanens kapitel 6 skrivs det att årsförbrukning av märkningspliktiga produkter ska redovisas till kemikaliecentrum. Kontoret efterfrågar ett förtydligande om det är inköpt mängd eller förbrukad mängd som avses. Det bör även vara tydligt om redovisningen ska omfatta märkningspliktiga produkter som använts i byggprojekt eller i drift och förvaltning av byggnader.

Slut